A°. 1839. N°. 147.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 9 DECEMBER.

NEDERLANDEN.

LEYDEN den 9den December.

De zeven en veertigste verjaardag van *Z. K. H. den Prins van Oranje* is alhier den 6den dezer, op de gebruikelijke wijze gevierd geworden.

— Aanstaanden Woensdag den 11den December, des middags ten 12 ure, zal de Hoog-Eerw. Hoog-Geleerde Heer J. F. van Oordt, Theol. Doctor, beroepen Hoogleeraar in de Faculteit der Godgeleerdheid, alhier, post door het houden zijner Oratie aanvaarden.

— Het getal der Studenten, op de rol der Leydsche Akademie geschreven en bedragen, volgens den *Leydschen Almanak* voor het lopende jaar, is in deze zoo in vergelijking met de overige Hoogescholen en Athenea. Onder deze allen telt men 113 Theologanten, 72 Juristen, 184 Medici, 29 Literatoren en 7 die zich op de Wijsbegeerte toeleggen.

Het getal der Promotien, sedert den 13 November 1838 tot den 12 November 1839, bedraagt 91; als: 56 in de Regten, 27 in de Geneeskunde, 4 in de Godgeleerdheid, 3 in de Letteren en een in de Regten en Letteren. Bovendien zijn er 22 Studenten in de Godgeleerdheid bij de verschillende Provinciale Kerkbesturen als Proponenten toegelaten.

— Men meldt uit 's Gravenhage van den 6 December:

Heden is de zeven en veertigste verjaardag van Neêrlands geliefden Kroonprins, met de gebruikelijke plegtigheden, in deze Residentie gevierd. Tegen den middag had er eene luisterrijke parade van het garnizoen plaats. Daarna heeft *Z. K. H. de Prins van Oranje* een dejeuner gegeven, terwijl dezen namiddag een groot diner bij Zijne Maj. is gehouden. Alle de leden van het Koninglijke gezin, de tot het Hof behoorende grooten en vele aanzienlijken, namen aan het dejeuner en diner deel.

— Het heeft Zijne Maj. behaagd de Hoogstdezelve aangeboden op glas gestipte schilderij, vervaardigd door *A. Melort*, voornaam graveur te Breda, met welgevallen aan te nemen, terwijl tevens bepaald is, dat dit kunststuk op het Koninglijk kabinet van zeldzaamheden alhier zal worden geplaatst.

Een ieder, die in de gelegenheid geweest is, dit kunststuk te aanschouwen, heeft er zijne goedkeuring en bewondering over te kennen gegeven.

— Door Zijne Maj. zijn benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnzen, te Loosduinen, *R. Baron Cothe d'Aubry*, boekhouder aan het kantoor der accijnzen alhier; te Wateringen, *Mr. C. de Quartelmont*, adjunct-commis bij de afdeeling registratie van het Ministerie van Financiën; te Monster en 's Gravezande, de tegenwoordige 's Rijks ontvanger de Oegstgeest, *van der Sleden*; te Oegstgeest, *Mr. van Galen*, Advocaat alhier; en te Naaldwijk, *I. H. Cantzlaar*, laatstelijk Kapitein-Commandant van de Groningsche schutterij.

— Naar men vernoemt heeft Zijne Maj. aan de permanente Commissie en Directeuren van de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, gevestigd te Rotterdam, te kennen gegeven dat in haar verzoek, ter bekoming eener vergunning voor de vaart tusschen Rotterdam en Terneuzen met uitsluiting van anderen, niet kon worden getreden; doch heeft Hoogstdezelve Maj. tevens bevaard, dien onverminderd, aan dezelve maatschappij alle zoodanige [illegible] te verleenen, tot het [illegible] overeenkomsten [illegible] van Rotterdam naar Terneuzen en vice versa.

— Ingevolge *Zr. Ms.* besluit van 30 November l. l., is het bataljon artillerie vrijwilligers ontbonden; de acht compagnien van dat bataljon zullen bij de 3 bataljons artillerie militie worden ingedeeld.

De twee bestaande bataljons veld-artillerie worden op 7 compagnien gebragt, twee compagnien van het 1ste bataljon veld-artillerie worden bij het 3de bataljon veld-artillerie (de Kapitein Baron *van Wassenaar*), en bij het 3de bataljon artillerie Nationale Militie (de Kapitein *van de Wal*) ingedeeld.

Ook zegt men dat de Luitenant-Colonel *van Eetrup* tot Commandant der artillerie in de vesting Venlo benoemd is.

— Uit het *Weekblad van het Regt* vernoemt men, dat het provinciaal Hof van Holland, den 13 December aanstaande, kennis zal nemen van een crimineel regtsgeding, waarin de beschuldigden zullen te regt staan wegens de misdaad van onderschuiving (*suppositie*) van een kind aan eene vrouw, welke niet was bevallen. Een misdrijf van dezen aard, trekt door de bijkomende omstandigheden, die al zeer curieus moeten zijn, en daar het ingezetenen dezer stad betreft, de algemeene aandacht tot zich. De heeren Mrs. *W. Wintgens*, *A. A. J. Claïr* en *C. François*, zijn als verdedigers, aan de drie beschuldigden toegevoegd.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, is ingekomen eene Koninglijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, strekkende tot wederingevinding eener belasting op de paarden, runderen en schapen. Het ontwerp is gegrond op de overweging, dat het bedrag der tegemoetkomingen, gedurende de drie laatste jaren, uit het fonds voor den landbouw, uitgereikt aan de veehouders, welke door de heerschende longziekte onder het rundvee, verliezen hebben ondergaan, zoo aanmerkelijk geweest is, dat niet alleen de gewone renten van gemeld fonds onvoldoende zijn bevonden, om daaruit die en de overige gewone uitgaven, tot deszelfs laste loopende, te bestrijden, maar dat bovendien daartoe van het kapitaal zelf een aanzienlijk bedrag heeft moeten worden uitgegeven; alsmede, dat men hierin op eene gepaste wijze niet voorzien, zoodanig, dat, terwijl aan den genen kant het bedoeld fonds worde in staat gesteld, om bij voortduring verschillende, voor den landbouw en de veeteelt nuttige onderwerpen en instellingen te blijven bekostigen; aan den anderen kant, opzigtelijk de te verleenen schadevergoedingen, voorzigtigheid in die betalingen, waarvan eene veeljarige ondervinding de doelmatigheid heeft bewezen.

Volgens het voorstel zal, gedurende de jaren 1840-1844, telken jare, ten kantore der ontvangers van de directe belastingen der gemeente, onder welke zij behooren, worden geheven voor elk runderbeest, boven de twee jaren oud, en voor ieder paard, boven de drie jaren oud, gelijk mede voor elk schaal schapen, *een cent*, en voor elk rund, beneden de twee, en elk paard beneden de drie jaren oud, *twee cents*, naar gelang ten tijde der heffing.

Kalveren, geene drie maanden, en veulens, geene een jaar oud, gelijk ook lammeren, tot twee maanden oud, zijn van deze belasting uitgezonderd. Jaarlijks zullen de hoofden der plaatselijke Besturen eene opgaaf doen van al de in zijne gemeente aanwezige runderen, paarden en schapen, en daarvan een staat opmaken, welke zij vervolgens aan den ontvanger der directe belastingen, tot formatie der kohieren, zal worden ter hand gesteld. De belasting zal moeten betaald zijn voor het einde der maand September van ieder jaar. De quitantien daarvoor zullen worden afgegeven op ongezegeld papier. Tot goedmaking van de kosten van beschrijving, perceptie, loodgeld en koken voor het onderhoud der koetieren en staten, zal boven de belasting worden geheven zes en een vierde ten honderd, waarmede elks aanslag op het kohier zal worden verhoogd. Omtrent hen, die palatie zijn de belasting op den hierboven gemelden tijd op te brengen, zal op gelijke wijze gehandeld worden als omtrent de nalatigen bij de directe belastingen is bepaald. De opbrengst dezer belasting zal steeds eenigelijk bestemd zijn ten behoeve van de veeteelt en den landbouw, over de geheele uitgestrektheid van het Rijk, en zal insonderheid dienen tot het verleenen van schadevergoeding voor verlies van vee, en tot het vinden van verdere kosten, die tot stuiting van runderpest of andere veeziekten, of ook ter bevordering van den veeteelt en landbouw, vereischt worden, zonder dat deze gelden immer tot eenig ander dan de hierboven gemelde einde gebruikt mogen worden.

Bij de toezegging wordt het ontwerp bij wet, de schadevergoedingen, welke verleend zullen worden, en over de bewijzen, die, ter verkrijging dier schadevergoedingen, zullen moeten worden geleverd. In den tegel zal er, even als tot dus verre, schadevergoeding worden verleend voor runderen, paarden en schapen, welke door eene besmettende en voor ongeneeslijk gehouden, of na aanwending der noodige geneesmiddelen, ongeneeselijk bevonden ziekte aangetast zijnde, tot voorkoming van verdere besmetting, onder inachtneming van zoodanige voorschriften als tegen misbruik kunnen waarborgen, worden *gedood*, ten gevolge van het verslag van eenen door het Gouvernement erkenden Veearts, en op last, hetzij van de provinciale Gouverneurs of de leden der Gedeputeerde Staten, hetzij van de Districts-Commissarissen, de Grietmannen, de stedelijke Besturen of de leden der Commissien van landbouw. De gelden, uit de opbrengst der bij de tegenwoordige wet bepaalde belasting voortspruitende, zullen altijd, geheel onvermengd en afgescheiden van alle 's lands middelen of inkomsten worden gehouden en door den Minister van Financiën worden gesteld ter beschikking van het Departement, bij hetwelk de zaken van het fonds voor den landbouw worden behandeld, om door hetzelve te worden geadministreerd, overeenkomstig de bestaande bepalingen of de zoodanige, welke door Zijne Maj., op grond der tegenwoordige wet, nader mogten worden vastgesteld. Deze gelden, voor zoo ver zij niet dadelijk tot nut van de veeteelt en den landbouw moeten worden gebruikt, zullen aan den lande op renten worden uitgezet.

Bij de memorie tot bovenvermelde voordragt van wet wordt gezegd, dat, toen bij de wet van 18 Maart 1806, de vroeger bestaan hebbende belasting op de runderen, paarden en schapen op nieuw, doch alleen op de runderen en paarden, en wel tot de helfte van het vroegere bedrag, ten behoeve van het fonds voor den landbouw, werd uitgeschreven, men Zijne Maj. vleide, op grond der toe daartoe verkregen ondervinding, dat, na verstrijking van het tijdvak, waarover die belasting vernieuwd werd, en hetwelk met 1830 eindigde, de renten van genoemd fonds voldoende zouden zijn om de uitgaven, ten laste daarvan, te kunnen blijven bestrijden.

Later brak echter, op verschillende plaatsen hier te lande de longziekte onder het rundvee uit, en daar dezelve om haren verwoestenden aard, niet onder de gewone ziekten scheen te kunnen worden gerangschikt, en de verliezen, door die ziekte geleden, vele veehouders aanmerkelijk bezwaarden, werd aan hen verlangen, om te dien zake uit het fonds voor den landbouw, eenige vergoeding te erlangen, ook op aandrang van andere zijden, voldaan. Het spreekt echter, dat men de uitgaven niet meer uit de gewone *renten* van het fonds kunnen vinden, maar dat bovendien van het kapitaal zelf, eene aanzienlijke som heeft moeten worden te gelde gemaakt. Alleen voor de longziekte, sedert derzelver uitbarsten hier te lande, tot ultimo September jongstleden, is aan tegemoetkomingen uitbetaald voor 27,212 stuks vee.

Die *buitengewone* uitgaaf duurt nog voort, daar de ziekte nog hier en daar stand houdt, en zelfs van tijd tot tijd te voorschijn komt op plaatsen, welke nog waren bevrijd gebleven, zoodat men op gelijken voet met de vergoedingen willende voortgaan, op nieuw tot eene afschrijving op het kapitaal zal dienen te besluiten.

In verband met de verliezen, welke het fonds nu laatstelijk heeft ondergaan, schijnt men de belasting voor 3 jaren tot een minder bedrag te kunnen invoeren, dan waarop de heffing van den tegenwoordigen tijd tot op 1825 heeft plaats gehad.

Onder de ziekten, waarbij, behalve de runderpest, het dooden te pas komt, worden begrepen de kwade koorts, de schaapspokken en de mondziekte.

Deze voordragt en memorie zullen worden gedrukt, rondgedeeld en verzonden aan de afdeelingen.

De centrale afdeeling heeft verslag gedaan:

1°. Op het ontwerp van wet, houdende aanwijzing der gevallen, waarin de certificaten van voldoening aan de Nationale Militie, niet meer zullen worden gevorderd. Daaruit blijkt, dat zeven van de in eene der afdeelingen zich zeer onvoldaan verklaard heeft over de wijze, welke de Regering, ten aanzien van deze voordragt, gevolgen heeft als beschuldigende bij den tijd te lang en daardoor de strijd te hard.

Ook blijken meerdere leden derzelfde afdeeling dan wenschen uiten, dat de tijd van onderzoek, hier in quaestie, op 20 in plaats van op 10 jaren, mogt worden bepaald. Hetzelfde doen twee leden eener andere afdeeling, welke door de voor het tegenovergestelde aangevoerde redenen niet waren overtuigd.

2°. Op het ontwerp, houdende bepalingen, tegen het in de ambtenaren van het Openbaar Ministerie toekennen van zekere mate van geloofwaardigheid, uitgesproken in strafzaken. Daaruit blijkt, dat zeven afdeelingen in geenen deele kon toegeven, hetgeen zeven andere van de overwegingen der Regering is gezegd, dat het volkomen overeenkomstig de Grondwet zij, om de door haar bedoelde herziening van de gezegde artikelen te besluiten tot stand te brengen. In de erkentenis, dat het zeker een punt van gewigt en grooten omvang is, dit toch nog geene toestemming van het ondoenlijke van zoodanige onderneming opgesloten. Die afdeelingen zijn ook van gevoelen dat, als men zich tot de overwegingen niet wenschte te bepalen, doch met ernst moest dringen op eene herziening van de veeartsenijkundige wetten, benoemingen en aanstellingen van verschillende besturen zij komende, die zoodanig toegerust zijn, dat er dikwijls twijfel blijven over hebben of hier sprake van toepassing, waardoor gevaar eene onzekerheid in de wetgeving ontstaat, die het eene goede maatkunde onverschoonbaar moet gerekend worden, zonder nu te vervallen, wat dezelfde afdeeling daaromtrent voorheen heeft gezegd en hetgeen reeds meer en dikwijls is in het midden gebragt, blijft zij meer alleen drukt op de bedoelde herziening aandringen.

Wat aangaat het toekennen van eenige bevoegdheid of schadevergoeding aan de ambtenaren van het Openbaar Ministerie, die kantongerechten, is door twee leden der vierde afdeeling nog aangemerkt, dat men hier in het oog moet houden, dat er een kennelijk groot onderscheid is tusschen de bedoelde

ambtenaren in de steden en die ten platte lande, dat toch de eerste gemakkelijk, bij hunne vaste bezoldigingen, voor die werkzaamheden eenige verlage of tegemoetkoming van het stedelijk Bestuur soms kunnen bekomen, doch dat dit van de voorplattelands gemeenten met die functien gelijken het geval niet is en deze zich, ter gelegenheid van vervolgingen, wegens polder- en andere reglementen, dikwijls bovenmate met kleine, doch niet moeite gevende zaken, belast zien. Een lid der vierde afdeeling heeft te kennen gegeven, dat hem het principe der wet niet zoo geheel onwijsgeerig voorkwam. Hij gelooft niet, dat het mede deelhebben in zoodanige baten, als hier bedoeld zijn, in strijd zoude zijn met de beginsels onzer tegenwoordige wetgeving en regterlijke inrigtingen. Hij kan niet toegeven dat er geene materie zou bestaan, waarin het allezins nuttig ware, dat aan den bedoelden ambtenaar ook een aandeel in de boeten zoude toekomen; hij acht, dat zulks eene uitérst nuttige strekking kan hebben, tot aansporing van buitengewone oplettendheid omtrent bijzondere onderwerpen en doet opmerken, dat het slotartikel van het thans nog vigerend wetboek van strafregt, zich toch ook tot bijzondere wetten en réglementen refereert.

In de vijfde afdeeling heeft een lid opgemerkt, dat hij het antwoord, gegeven op den wensch der vierde afdeeling, als geheel onvoldoende beschouwt, want dat op die wijze en bij het op eenstapelen van vroegere en latere wetten, dikwijls in tijden van omwenteling en verwarring daargesteld, alles eindelijk tot het grootste ongerijf en onregtvaardige behandeling der ingezetenen, die onmogelijk met al die successievelijk gemaakte wetten, vooral wat derzelver voortdurende kracht betreft, kunnen bekend zijn, moet uitloopen.

Wordt besloten de gedane verslagen te doen drukken en rondedeelen en de beraadslagingen over de voordragten te houden, zoodra de werkzaamheden der afdeelingen dit zullen toelaten.

Vervolgens is de vergadering tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— Ten gevolge der in de afdeelingen van de Tweede Kamer gemaakte aanmerkingen op het ontwerp van wet, houdende bepaling van den duur der verantwoordelijkheid van de bewaarders van de hypotheken en het kadaster en der scheepsbewijzen, en magtiging tot vaststelling van een tarief van derzelver salarissen, is de duur van de verantwoordelijkheid, aan de bewaarders der hypotheken opgelegd bij art. 1266 van het Burgerlijk Wetboek, op *tien* jaren bepaald.

In de antwoorden, welke de Regering geeft op de bedenkingen, die ten aanzien van dit ontwerp gemaakt zijn, wordt onder anderen gezegd, dat de lange duur der verantwoordelijkheid, in het algemeen niet dan nadeelig kan zijn voor de eigenaren en hypotheekhouders; dat er jaarlijks ongeveer voor ruim veertien millioenen aan hypotheken ingeschreven en voor ruim 37½ millioen aan eigendoms-regten overgeschreven wordt; dat men gissen kan, dat insgelijks 's jaars voor ruim 121 millioen aan inschrijvingen wordt doorgehaald; dat de borgtogten der 32 bewaarders te zamen bedragen *f* 489,000, en dat bijaldien die som strekt tot zekerheid van het verhandelde gedurende vijf of hoogsten tien jaren, dezelve eenen niet onaanzienlijken waarborg oplevert, die zeer vermindert, wanneer dezelve over het verhandelde gedurende 30 jaren wordt uitgestrekt.

Wijders verklaart de Regering, dat het de bedoeling is om tarieven daar te stellen, die niet te hoog en niet te laag zijn, doch dat de ondervinding omtrent de werking van het nieuw hypothecair-stelsel ontbreekt, hoe noodig dezelve ook ware tot het maken van eene naauwkeurige raming; dat men voornemens is, om gedurende den proeftijd, en alvorens eene wet daarover te ontwerpen, zoo dikwerf oogenblikkelijke verbeteringen te maken, als noodig mogt zijn; dat tot het daarstellen van dit een en ander een termijn van vijf jaren naauwlijks voldoende is; dat het voornemen daar zijnde, om met den allermeesten spoed daarmede een begin te maken, er geene zwarigheid bestaat, om ten deze aan het verlangen te voldoen, om den termijn te doen aanvangen met den dag der afkondiging van de onderhavige wetten, dat de vaststelling der tarieven van kosten in burgerlijke zaken, dezer dagen haar beslag heeft verkregen, terwijl die in strafzaken noodwendig eenige vertraging hebben moeten ondergaan, omdat men, bij het opstellen derzelve heeft moeten gadeslaan den loop, welken het nieuwe Wetboek van Strafvordering in de toepassing zoude verkrijgen, kunnende echter ook van die tarieven de spoedige afdoening worden te gemoet gezien, dat de afschaffing der vernieuwing van de inschrijving der hypotheken met groote eenstemmigheid tot stand gebragt is, en dat men in het gevoelen deelt, door sommige leden der Kamer geuit, dat voor als nog alle wijziging in de nog zoo kort geleden ingevoerde wetgeving, onraadzaam zou zijn.

Wijders wordt gezegd, dat de overboeking der hypotheken uit de registers van het oude stelsel in die van het nieuwe, reeds voor lang in aanmerking gekomen is, doch alzoo het getal der te vernieuwen inschrijvingen jaarlijks met eenige duizenden afneemt, het verkieslijk is geacht dien maatregel, welke niet zonder eenig bezwaar voor vele hypotheekhouders kan uitgevoerd worden, nog eenigen tijd uit te stellen, immers om daartoe in allen gevalle af te wachten het tijdstip dat, overeenkomstig de bepalingen, vervat in het vierde hoofdstuk van de wet op den overgang, van de vroegere tot de nieuwe wetgeving, de daarbij bedoelde wettelijke en geregtelijke hypotheken zullen zijn ingeschreven, als wanneer tevens de gelegenheid te baat zal kunnen worden genomen, om de door de derde afdeeling geopperde bedenkingen, ten aanzien der overschrijvingen en kadastreele opgaven in overweging te nemen.

Eindelijk, zegt de Regering, dat de beoordeeling over de regtmatigheid der vorderingen van de hypotheekbewaarders, ten aanzien der bewijzen, gevorderd om eene doorhaling van inschrijving te verrigten aan den regten behoort te verblijven, en het te verwachten is, dat de nadeelen, welke de bewaarders, in geval van ongegronde weigering, te duchten hebben, ten allen tijde strekken zullen, om hen daarvan terug te houden of terug te brengen.

— Uit officiële stukken, van Regeringswege aan de Staten-Generaal overgelegd, blijkt, dat er op 1 januarij dezes jaars in 's Rijks schatkist een voordeelig saldo bestond van *f* 2,004,633. 12.

Voorts blijkt, dat de Rijks ontvangsten in 1838 geraamd waren op *f* 44,976,361. 30, en dat voor de buitengewone uitgaven was toegestaan *f* 10,137,700, terwijl deze werkelijk hebben opgebragt: voor het gewoon *f* 48,112,310. 33 en voor het buitengewoon *f* 10,147,700, zoodat vergeleken de raming hebben overtroffen met *f* 4,125,959. 03.

De werkelijke ontvangst der gewone middelen heeft in 1838 beloopen als volgt: directe belastingen *f* 20,301,085. 5; registrele enz. en successiegelden *f* 7,044,463. 27½; inkomende en uitgaande regten *f* 3,459,969. 18; accijnsen *f* 16,239,016. 85; posterijen *f* 1,460,231. 88½; regt van waarborg op de goudene en zilveren werken *f* 159,154. 28; loterijen *f* 480,407. 75; verkoopingen van het Amerikaansche Syndicaat van 's Rijks schatkist; voor de inkomsten der domeinen van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, over 1838 *f* 800,000; van Zeeland *f* 100,019. 75; verkoopingen en verschillende ontvangsten *f* 2,000,000; uitkeering uit de geldmiddelen der Overzeesche Bezittingen *f* 1,200,000; en een overschot van vorige jaren *f* 889,316.

De directe belastingen hebben opgebragt: personele belasting *f* 6,780,582. 51½; personeel *f* 4,701,278. 98½; en patenten *f* 1,978,758. 14.

De in- en uitgaande regten en accijnsen hebben opgebragt: uitgaande posterijen, hebben in 1838 opgebragt: in- uit- en doorvoer *f* 3,051,332. 20; inmetgeld der zeeschepen *f* 246,155. 46½; watertollen *f* 5,211,381. 70; formaatzegels *f* 75,924. 46½; Turksche paspoorten *f* 450; huur wegens localen *f* 2,439. 57½, en vast regt en scheepsman regten *f* 122,052. 86½.

De accijnsen hebben beloopen in 1838: suiker *f* 321,713. 47; wijn *f* 1,044,256. 88½; binnenlandsch gedistileerd *f* 2,737,700. 50; buitenlandsch gedistileerd *f* 306,535. 89½; gerst *f* 1,750,503. 89; zout *f* 1,419,227. 88½; zeep *f* 828,239. 01; bieren en azijnen *f* 334,878. 27½; turf *f* 1,178,253. 46½; steenkolen *f* 515,871. 24½, en gemaal *f* 2,895,993. 58½.

— In het jaar 1838 zijn in al de havens des Rijks ingeklaard 5495 zeeschepen, metende 767,642 ton, geladen met ballast, en 382 metende 24,384 ton, dus gezamenlijk 5877 schepen en 792,026 ton.

Van dit gezamenlijk getal waren onder Nederlandsche vlag 2683 schepen en 314,749 ton (waarvan slechts 187 schepen en 9001 ton met ballast); onder Engelsche 1282 schepen, metende 230,646 ton (waarvan 179 schepen en 14098 ton met ballast); onder Noord-Amerikaansche 103 schepen, metende 29,123 ton; onder Portugesche 5 schepen, metende 523 ton; onder Fransche 103 schepen, metende 20,416 ton; onder Russische 54 schepen, metende 10,412 ton; onder Zweedsche 57 schepen, metende 8,736 ton; onder Noorsche 422 schepen, metende 77,904 ton; onder Deensche 262 schepen, metende 16,339 ton; onder Pruissische 68 schepen, metende 12,728 ton; onder Hanoversche 169 schepen, metende 25,830 ton; onder Mecklenburgsche 119 schepen, metende 20,790 ton; onder Oldenburgsche 93 schepen, metende 3781 ton; onder Lubecker 2 schepen, metende 267 ton; onder Bremer 14 schepen, metende 2,751 ton; onder Hamburger 12 schepen, metende 1,516 ton; onder Rostocker 4 schepen, metende 685 ton; onder Kniphuizer 95 schepen, metende 7,161 ton; onder Oostenrijksche 11 schepen, metende 1,629 ton; onder Sardinische 2 schepen, metende 490 ton; onder Sicilisansche 1 schip, metende 200 ton; onder Spaansche 10 schepen, metende 1,636 ton, en onder Napolitaansche 8 schepen, metende 1,720 ton.

Het getal uitgeklaarde zeeschepen heeft in 1838 bedragen 5940, metende 825,575 ton, als geladen 3581, metende 500,781 ton, en met ballast 2359 schepen, groot 324,844 ton, en wel, onder Nederlandsche vlag 2799 schepen, groot 238,953 ton, geladen; onder Engelsche 1236 schepen, metende 223,548 ton; onder Noord-Amerikaansche 162 schepen, metende 28,060 ton; onder Portugesche 5 schepen, metende 466 ton; onder Fransche 103 schepen, metende 22,709 ton; onder Russische 48 schepen, metende 9,802 ton; onder Zweedsche 63 schepen, metende 9,664 ton; onder Noorsche 413 schepen, metende 94,254 ton; onder Pruissische 71 schepen, metende 12,964 ton; onder Hanoversche 172 schepen, metende 24,639 ton; onder Mecklenburgsche 118 schepen, metende 21,201 ton; onder Oldenburgsche 89 schepen, metende 3,704 ton; onder Lubecker 2 schepen, metende 331 ton; onder Bremer 12 schepen, metende 2,069 ton; onder Hamburger 15 schepen, metende 2,368 ton; onder Rostocker 3 schepen, metende 558 ton; onder Kniphuizer 98 schepen, metende 7,234 ton; onder Oostenrijksche 8 schepen, metende 1,908 ton; onder Sardinische 2 schepen, metende 351 ton; onder Sicilisansche 1 schip, metende 131 ton; onder Spaansche 9 schepen, metende 1,170 ton, onder Napolitaansche 10 schepen, metende 1,618 ton.

— Dezer dagen is de kostbare menagerie van den heer *C. van Aken*, thans toebehoorende aan het Genootschap *Natura Artis Magistra*, te Amsterdam aangekomen, en voor als nog in een gedeelte der cazerne *Oranje Nassau*, hiertoe goedgunstig door de Regering afgestaan, geplaatst, alwaar dezelve uitsluitend voor de leden van gemeld genootschap te bezigtigen zal zijn. Inmiddels is men voornemens een nieuw gebouw te doen oprigten, geschikt tot verblijf dezer rijke verzameling van levende dieren.

— Te Amsterdam is er in den nacht van den 6den dezer tweemaal brand ontstaan, eerst in de Egelantiersstraat en daarna op den hoek van de Noordermark. Veel is er niet verbrand en ongelukken zijn er niet gebeurd.

— De Groningsche Hoogleeraar *S. Stratingh Cz.* heeft in den *Letterkode* van 1. l. Vrijdag een stukje doen plaatsen over de *Galvanoplastyne*, en daarin, onder anderen, medegedeeld, dat de heeren Dr. *S. S. Bleekrode* en de mechanicus *H. Deutgen* te Groningen, onlangs een middel gevonden hebben, om afdrukken van alle verheven of verdiepte voorwerpen, hetzij metaal, munten, penningen, platen, ornamenten, enz., en daarvan meer volkomen gelijkende afdrukken, bij voorraad in koper, te leveren, die in allen deele niet alleen in figuur, maar ook in matheid, glans of zuiverheid met het oorspronkelijke geheel overeenkomen. Hierdoor kunnen alle muntspecien, koperen platen van portretten of teekeningen en kaarten vermenigvuldigd worden, zonder nieuwe gravure, of ook zonder dat de oorspronkelijke stukken aan de proef worden onderworpen; zoodat zij naar willekeur, of in vlak of verdiept, regt of verkeerd, zonder tweede bewerking, in eens kunnen worden daargesteld. Het is zelfs niet noodig om afdrukken te nemen van metalen, munten, maar van andere voorwerpen, als van gips, hout en dergelijke kunnen insgelijks koperen afdrukken, dus ook in koper overgebragte houtsneeplaten en wat dies meer is, worden daargesteld, terwijl bij deze metaalkopiering, door overneming der letters van drukvormen, koperen verhevene stereotypplaten zullen kunnen daargesteld worden, zonder dat de letters eenige beschadiging ondergaan, en deze terstond tot een ander gebruik kunnen gebezigd worden.

TURKYE.

KONSTANTINOPEL den 13 November. Uit deze stad schrijft men, dat de Fransche Afgezant, de Graaf *de Pontois*, alle moeite aanwendt, om door de Porte uit geldverlegenheid te redden, de grootst mogelijken invloed op haar te verkrijgen. Die verlegenheid is thans groot, doch niet zoo groot als die van *Mehemed-Ali*; echter zou het Fransch Bewind wel de borg willen zijn, om eene geldleening voor de Porte te sluiten. *Reschid-Pacha* zou met dat voorstel zeer zijn ingenomen, en Frankrijk het beste middel hebben aangevat, om wederom in de gunst der Porte te komen.

— Nadere brieven te Weenen uit Konstantinopel ontvangen, bevestigen de reeds gemelde tijding, dat de vrede tusschen Turkije en Aegypte spoedig zal gesloten worden.

ITALIE.

Den 22 November heeft de Paus een geheim Consistorie gehouden en daarin eene redevoering gedaan, die thans door de Duitsche bladen wordt bekend gemaakt. Het begin der redevoering is sluks:

Reeds veel treurige en grievende hebben wij, eerwaarde broeders, sedert het begin van onze apostolische bediening, bij dedagelijksche wederwaardigheden der tijden, van deze plaats moeten verkondigen. Maar hetgeen wij in uwe tegenwoordige vergadering zullen moeten zeggen, is in de mate van een aard, dat het de bitterheid van alle de zaken, waarover wij reeds gezucht hebben, verre overtreft.

Hierop deelt de Paus zijne klagten mede over den afval, zoodat hij dat noemt, van de gezamenlijke Griekische Bisschoppen, welke zoodra door de dagbladen reeds is bekend gemaakt, zich thans *vereenigd* met de Russische Grieksche Kerk, geheel afgebrokkeld van het vermeende gezag van den Bisschop van Rome, vereenigd hebben. De Paus betreurt het, dat zoovele zielen, die Christus met zijn bloed gekocht had, in gevaar zijn gebragt, namelijk door die vereeniging, hun geloof geheel te verliezen; vooral zegt hij dit op die Bisschoppen, die tot de Russische Kerk zijn overgegaan; wel God hij wete hunnen aanzoeke om dit te verhinderen, maar het was al te vergeefs geweest, zijne magt was daartoe niet toereikend. In het slot van deze allocutie lezen wij:

Na dit alles, eerwaarde broeders, kunnen wij geenszins verbergen, dat de redenen van onze smart over den toestand van de Katholike Kerk in het groote Russische Rijk zich nog verder uitstrekken. Want wij weten, en welk eene onderdrukking onze heilige zoonsdienst daar reeds sedert langen tijd zucht. Waarlijk, op hierin te voorzien, hebben wij geene bedenkingen van onze herderlijke bezorgdheid verzuimd, en wij zullen het ook in het vervolg aan geene bemoeiingen bij den grootmagtigen Keizer laten ontbreken, daar wij nog de hoop blijven voeden, dat hij, bij zijne gebarmdigheid en verheven denkwijze, onze eischen en wenschen niet ongunstig zal aannemen. Tot dat einde naderen wij in gemeenschappelijk gebed met ver-

tronwen den troon der genade, den Vader der erbarming en den God des troostes, eenstemmig smeekende, dat Hij op ons in genade nederzie; de Kerk, Zijne bruid, die het verlies harer zonen zoo bitterlijk beweent, trooste, en den zoo lang gewenschten vrede bij zoo veel wederwaardigheden genadig verleenen moge.

DUITSCHLAND.

Uit Berlijn wordt gemeld, dat er tusschen Pruissen en de vrije stad Hamburg een handels-tractaat gesloten is, gelijk aan dat, wat met Holland is aangegaan. Dit tractaat verschaft aan beide contracteerende partijen vele handelg-voordeelen; het biedt vooral aan Pruissen eenen uitweg voor zijne brandewijnen aan.

— Als eigenaar van de heerlijkheid Heinrichau heeft Z. K. H. de Prins *van Oranje* een geschenk van 150 thirs. gegeven, tot het daarstellen van een monument voor *Frederik den Groote*.

— Te Munchen heeft het Israëlitisch Consistorie aan de Priores van het klooster der *Barmhartige Zusters*, als een bewijs van dankbaarheid, dat in haar hospitaal ook zieken van de Israëlitische godsdienst verpleegd worden, eene zeer fraaije bendule, versierd met gouden en zilveren figuren, ten geschenk gezonden. De Priores heeft hetzelve aangenomen en gezegd, dat dit geschenk, als een bewijs van erkentelijkheid, in de eetzaal des kloosters zou geplaatst worden.

GROOT-BRITANNIE.

Londen den 4 December. Men verzekert, dat het Parlement den 14den Januarij zal geopend worden.

— De pogingen van Prinz Albert, om Koningin *Victoria* tot gemalin te bezitten, houden nog niet op. Vrijdag avond heeft een man, *Stockledge*, van Manchester, reeds gehuwd en vader van twee kinderen, getracht in het kasteel van Windsor door te dringen, voorgevende Koning van Engeland te zijn en *Victoria* tot gemalin te willen hebben.

— In Londen is er den 4den, den geheelen morgen, zulk eene zware mist geweest, dat men overal, even als bij avond, licht heeft moeten branden. Onderscheidene publieke verkoopingen hebben moeten uitgesteld worden, omdat men de koopwaren niet zien kon.

— De Roomsch Katholijken in Ierland zouden het plan hebben, om de verschillende geestelijke orden, die sedert de Hervorming in verval zijn geraakt, onder anderen de Franciskanen, wederom te herstellen. Bij eenen rondgaanden brief heeft de Aartsbisschop van Tuam de geestelijken en leken van zijn Bisdom tot bevordering van dat plan aangespoord; en hij noemt als een der voordeelen op, dat zij, door hunne liefdegaven aan die geestelijke heeren toe te vertrouwen, ontslagen zullen zijn van de verpligting, om het Bestuur daarover aan Protestanten of onverschillige Katholijken over te laten.

— Lord *Palmerston* heeft aan de heeren *Cahill, Dodde en Co.*, kooplieden op China, op hun verzoek, om te mogen weten, of het Gouvernement alhier de kennisgevingen van Kapitein *Elliot*, den Engelschen Super-Intendent in China, waarbij hij den handel met de Chinezen voorloopig afgeraden, ja zoo goed als verboden, en minste zijne bescherming aan denzelven ontzegd heeft, al of niet goedkeurde, geantwoord, dat het Gouvernement van oordeel is, dat de maatregelen van Kapitein *Elliot*, ten tijde toen ze genomen zijn, om redenen, door hem opgegeven, goed en doelmatig waren, doch dat hij hun niet konde zeggen, of dezelve nog in werking zullen zijn, wanneer hun schip in China zal aankomen.

— Men heeft alhier brieven van Macao tot den 18 July ontvangen, bij welke het verdrag van daar komende, bevestigd wordt, bij welk het eiland *Canton Kelsier*, hetwelk sedert dezen July, alaar uitgegeven wordt. Men leest echter in dezelve geen bijzonder nieuws, dan dat de Amerikaansche zee-Kapiteins vijftien koopvaardijschepen, te Whampoa liggende, geene de minste zwarigheid maken, hunne handteekeningen op het hun voorgelegde contract, waarbij zij zich verbinden, zich van handel in opium te onthouden, en zich te onderwerpen aan alle de nieuwe bepalingen van het Chinesche Gouvernement, welke zij nog niet kennen, omdat dezelve nog niet publiek gemaakt zijn; alleen behouden zij het regt aan den Engelschen, een niet aan den Chineschen tekst van het verdrag gehouden te willen zijn.

FRANKRIJK.

Parijs den 6 December. Men spreekt algemeen van een huwelijk tusschen den Hertog *van Nemours* en eene Hertogin van Lichtenberg, zuster van den schoonzoon van den Keizer van Russland. — Men wil, dat in eenen raad van Ministers zou besloten zijn, dat de Hertog *van Orleans* zich dadelijk naar Afrika begeven zou. Het aanbod van de Hertogen *van Nemours* en *Aumale*, om ook daarheen te gaan, zou niet ingenomen zijn.

— In den *Moniteur* leest men het volgende:

Een besluit van het Gouvernement der Nederlanden tot uitvoering van het verdrag, tot het Zuiden bepaalde, verbiedt de Scheldevaart hoger te bevaren, gebruik makende van de vaart door Zeeland, om zich naar Rotterdam te begeven. Door deze bepaling de Fransche stoomboten, die de dienst tusschen onze steden en die van Rotterdam waarnemen, gedurende het slechte jaargetijde aan gevaren kon blootstellen, zoo heeft de Baron *de Pitt-de Comte*, Gezant des Konings, te 's Gravenhage, daarvan het onderwerp van aanmerkingen gemaakt, die gunstig opgenomen zijn. Een nieuw besluit van het Gouvernement der Nederlanden heeft aan de stoomboten van Duinkerken den toegang tot de binnenwateren toegestaan, onder de enkele beperkingen, welke de regelmatigheid der dienst vordert. Deze gunst zoude overigens uitgestrekt zijn tot de stoomboten, die de dienst tusschen Hâvre en Rotterdam waarnemen, zoo dit niet door een hinderpaal ware gestuit.

— Van heden is in het Moniteur een rapport van den schepen-kapitein, den heer *Duhaut-Cilly*, die met de corvetten *l'Astrolabe* en *l'Zélée* eene ontdekkingreis rondom de wereld doet, publiek gemaakt, de Reis beschreven, waarin hij een hoogste regt der dubbel, dat hij bij de Nederlandsche Autoriteiten genoot, en vooral de voorkomende en beleefde wijze op welke hij door den Colonel *de Steurs*, den Gouverneur der Molukken, en den President van Banda, ontvangen is geworden.

— De Nederlandsche Legatie-Raad *Bosch* is te Parijs zoowel van Hove, als bij de Ministers met bijzondere voorkomendheid ontvangen geworden en het doel van zijne reis wordt in gunstige zin gunstig opgenomen. De heeren *Desangiers*, chef der commerciele afdeeling van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken en *Eggthart*, Fransch Commissaris bij de centrale Rijnvaarts-commissie, zijn benoemd, om in hoedanigheid van Commissarissen met den heer *Rochussen* te onderhandelen.

— De Politie schijnt thans op het spoor te wezen van de vervaardiger van de helsche machine in de straat Montpensier. Een persoon, op wien bedenkingen rusten, is gevat, hoe in een Engelsch, die bekend is, wegens zijne revolutionnaire denkbeelden.

Behalve deze gevangenneming is onder nog een student, *Bergas* geheeten en 22 jaren oud, die reeds het gebeurde voortvloeisel was en verkleed, in Parijs teruggekeerd, met dat al niet tegenstaand door de Politie gevat. Eene wapenrusting en patronen zijn bij hem gevonden. Tot gevolg van deze gevangenneming zijn door de politie huiszoekingen gedaan, welke het vinden van een zeker proclamatien hebben opgeleverd, die in schijndelijkheden tot te bovengaan, waarvan 1830 verspreid zijn geworden, dezelve bevatten opruijende aanmaning aan de geringere klassen om hen van het goed der gegoeden meester te maken en de geheele heerschappij onder te werpen.

— De voornaamste schuldeischer van het gefailleerde *Le Capitole*, *Charles Durand*, is in bezit van eenige papieren, welke een overzicht bij den Regter van Instructie, gedaan in zijnen geheel gestuit. Hij beklaagt zich zeer over deze handelwijs.

— De *Moniteur* van den 4 December bevat omtrent de Afrikaansche zaken het volgende:

De oorlog is in Afrika uitgebroken: 's Konings bestuur heeft al de maatregelen genomen, die de waardigheid van Frankrijk vordert. En zijn bevelen gegeven, om aanzienlijke versterkingen in manschappen, paarden en materieel naar het leger van Algiers te zenden, en 25,000 man zullen onmiddellijk bij hunne vanen worden geroepen.

— De Koninglijke zonen zouden er sterk op aangedrongen hebben, om bij de krijgsverrigtingen van den Maarschalk *Valée* tegen *Abdel-Kader* tegenwoordig te zijn. Het Ministerie verzette zich echter stellig tegen het vertrek van den Hertog *van Orleans*. (*Zie echter boven.*)

— De versterking, die terstond zou gezonden worden, zou uit 12,000 man bestaan, daar de Maarschalk zich thans alleen bij het verdedigen der ingenomene stellingen zou bepalen, om bij een beter jaargetijde op *Abdel-Kader* wraakoefening te nemen.

— Te Toulon is door eene telegraphische depêche het bevel overgebragt, om alle daar liggende vaartuigen zeilklaar te maken.

Het 58ste regiment van linie en het 3de ligte infanterie-bataljon hebben zich reeds naar Toulon begeven, om dadelijk te worden ingescheept.

— De laatste berigten melden: vooreerst, dat van de 40,000 rekruten van de klasse van 1838, 20,000 zijn opgeroepen. Vervolgens, dat er door Zijne Maj. bevel is gegeven tot het openen van een crediet van 19,087,000 fr. ter voorziening in de dringende behoefte van oorlog, die bij het budget niet zijn kunnen voorzien. Bij de aanstaande zitting der Kamer zal de regeling van het crediet voorgesteld worden. Eindelijk, dat er door de Commissie tot instructie van het Hof der Pairs, 21 beschuldigden in den aanslag van den 12 en den 13 Mei laatstleden, op vrije voeten gesteld zijn.

BELGIE.

In de laatste zittingen van de Kamer der Belgische Representanten, hebben eenige leden, zoozeer *de Brouckère*, *Dumortier* en anderen, hevig tegen het Ministerie uitgevaren, die het van onbekwaamheid en gebrek aan goede trouw beschuldigden. De Minister van Binnen- en Buitenlandsche Zaken heeft zich in eene volgende zitting verantwoord.

— De fabrijkarbeiders van Gent hebben aan den Koning eene deputatie gezonden, die aan Zijne Maj. eene petitie met 12,000 onderteekeningen voorzien, hebben aangeboden en waarin zij verzoeken, dat van Regeringswege in hunne werkeloosheid voorzien worde. De Koning heeft hen goedwillig ontvangen en gezegd, dat de Regering op hun verzoek acht zou slaan.

— België zou met het Pruissische Gouvernement een handelstractaat gesloten hebben, op dezelfde gronden rustende als dat van Nederland met Pruissen.

— In Luik wil men, dat België, door het Duitsche tolverbond ondersteund, de Philippijnsche eilanden van Spanje zal koopen, om dezelve als eene rijke volkplanting tot hut aan te wenden.

— Uit Antwerpen wordt van den 6den dezer geschreven, dat de werkzaamheden van de vereenigde Commissie voor de Scheldevaart aldaar, met ijver werden voortgezet; de Belgische en Nederlandsche Commissarissen kwamen dagelijks te zamen.

MENGELINGEN.

ITALIAANSCHE LETTERKUNDE IN 1836.

Wat het getal betreft zijn de producten der Italiaansche letterkunde nog altoos zeer belangrijk, maar ziet men de zaak naauwkeuriger in, dan vindt men, slechts gebeelen *non numerus sumus*. In 1836 zijn er niet minder dan 3314 werken in de Italiaansche taal gedrukt geworden. Deze verdeelden zich over de verschillende Staten in zeer ongelijke verhouding. Er verschenen namelijk:

In Lombardije (Milaan 522)	788.
In het Venetiaansche (Venetië 297)	843.
Koningrijk Sardinië (Turin 211)	454.
Hertogdom Parma (Parma 75)	111.
Modena (Modena 26)	34.
Lucca (Lucca 27)	27.
Groothertogdom Toscane (Florence 102)	154.
Kerkelijke Staat (Rome 125)	200.
Koningrijk Beide Sicilië (Napels 269)	556.
In het Buitenland	250.

— Men ziet hieruit, dat het Lombardisch Venetiaansch Koningrijk de meeste letterkundige werkzaamheid ontwikkelt, zoo als het ook doorgaans de overige Italiaansche Staten in uiterlijke gemeenlijke beschaving overtreft.

Naar de wetenschappelijke en bibliographische onderdeelen kunnen, bovengemelde werken verdeeld worden als volgt:

De theologie gaf 651 werken, waaronder vele gebedenboeken, ascetische en liturgische geschriften, preeken, heiligeverering en andere dergelijke geleerdheid 180, waaronder 56 criminele-processen, aardrijkskunde, plaatsbeschrijving, archeologie en fabelleer 492, waaronder 122 levensbeschrijvingen van overledene particulieren, 75 reisgidsen; cameralistiek 72, wiskunde 61; natuur- en scheikunde 113, geneeskunde 296, waaronder 75 promotie-dissertatiën, literatuur-geschiedenis 309, staatswetenschap 71, dichtkunst 435, tooneelstukken 112, waaronder 57 opera-teksten, roman en verhalen 113, enz. — Dat zich onder deze werken een groot aantal nadrukken en nog meer vertalingen uit het Fransch en Engelsch bevonden, behoeft wel geene afzonderlijke vermelding.

WIJSBEGEERTE IN NOORD-AMERIKA.

De Noord-Amerikanen beginnen, sedert eenigen tijd, ook zich met de wijsbegeerte bezig te houden. Wel is waar bewegen zij zich op dit terrein op eene nog eenigzins onzekere wijze, en wanken nog tusschen den ouden *Locke*, de latere Schotsche wijsbegeerte, en het nieuwe eclecticismus van *Victor Cousin*, maar zij zijn op den weg, weldra zelven iets degelijks voor te brengen, en zich dan spoedig aan de Duitsche wetenschap te sluiten. In Boston is reeds in 1833 [illegible] *Cousin's Inleiding tot de Geschiedenis der Wijsbegeerte*, [illegible] te Hartford, de *Fransche Voordragen* van denzelfden Fransch schrijver verschenen, en eindelijk bevat een der nummers van dat te New-York verschijnende *Christian Examiner and general review*, een [illegible] overzicht der verschillende wijsgeerige systemen van het gehéel Europa, en in het bijzonder van het Cousinsche eclecticismus. Dit dit laatste, juist omdat het zelf nog van eene zoo weifelende natuur is, en zoogenaamd eene keur der beste gedachten van *Locke*, *Reid* en *Dugald Stewart* aan de eene, en van *Kant*, *Schelling* en *Hegel* aan de andere zijde geeft, als de Noord-Amerikanen diese beginnen in de philosophische wetenschap, het meest moet bevallen, laat zich licht begrijpen. Maar gelijk *Cousin* ook in Frankrijk, slechts als eenen overgang der sensualistische wijsbegeerte van de achtiende eeuw, tot het nieuw Duitsch begrip dezer wetenschap, hier echter reeds als een zelfstandigen verdediger der laatste kan worden aangezien, zoo dient zij mede in Amerika alleen daartoe, om het begrip der ingewikkelde Duitsche philosophische werken gemakkelijk te maken, of te temperen. In Amerika, alwaar men aan gewoonten, denkwijzen en oude gebruiken, nog niet zoo gehecht is als elders, alwaar de wijsbegeerte, om zoo te spreken, eene nieuwe wereld opent, en alzoo in dezelfs frissche, voor alle indrukken nog vatbare jeugd, duizend nieuwe ontdekkingen maken kan, in Amerika wacht der Wetenschap van *Hegel* en desselfs Duitsche voorgangers een oogst, zoo als elders nog nieti hoefs kunnen plegen vinden.

STOOM-MUZIJK.

Dezelfde stoom, welke op spoorwegen, voertuigen en menschen in beweging brengt, zal thans ook eene muzijkale functie bekomen. Op den weg tusschen New-Castle en Carlisle in Engeland, heeft men voor het eerst de proeve genomen, de passagiers op muzijk te vergasten, dat door een met de stoommachine in verband gebragt zamenstel wordt uitgevoerd. Dit instrument, wiens uitvinder een geestelijke, de heer *James Birkett* van Ovingham, is, gelijkt op een orgel; het bestaat uit acht pijpen, welke een vol octaaf daarstellen, doch waaraan de tusschen- of halftoonen nog ontbreken. De eerste proeven hebben grooten bijval gevonden, hoewel de uitvinder zelf bekent dat het nog groote verbeteringen behoeft, waarvoor het ook vatbaar is. Doordringend moeten de toonen van het stoom-orgel in allen deele zijn, zoo dezelve het geraas der machine en wagens zullen te boven komen. Niet weinig indrukwekkend zal het echter zijn, wanneer eene zoodanige trein, welke buitendien in hare vaart reeds veel van eene verrassing uit de schimmen-wereld heeft, onder bazuin- en orgeltoonen door de lucht en over de aarde vliegt.

CLUB DER ONWETENDEN.

In Parijs, zoo verhalen eenige kleine Parijsche bladen, moet zich, kort geleden, eene club gevormd hebben, welke den naam van *club des bêtes* aangenomen heeft. Om toegelaten te worden moet men nimmer eene blad zijde, noch voor den druk noch voor het toongel geschreven hebben, en ook nooit het „*Théâtre Français*" bezoeken. De leden mogen alleen van vaudevilles of balletten houden, geene andere boeken als almanakken lezen, op geen nieuwsblad geabonneerd zijn, en zelfs de tooneelberigten slechts met de grootste voorzigtigheid bestuderen. Het gezelschap, wiens hoofddoel eten en drinken is, houdt deszelfs zittingen alleen aan tafel. De eerste dusdanige Séance werd bij een dîné gehouden, dat van zeven ure 's avonds, tot vier ure 's morgens geduurd heeft.

PROMOTIEN AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 3 December, de Heer M. Buys van Sittert, van Soestermeer, in de Regtsgeleerdheid, na het verdedigen der Dissertatie: *de Emancipatione*.

Den 5 December, de Heer E. Pynacker Hordyk, van Naaldwijk, in de Geneeskunde, na het verdedigen der Dissertatie: *de Splenitide*.

ZEE-TIJDING.

In Tessel binnengekomen Luit. 1e. G. Coertsen, *Cerberus*, Zr. Ms. stoomboot, van Helvoet, dezelve is dadelijk naar Vlissingen vertrokken, A. E. Koning, van Liverpool, J. C. Hoff, van Petersburg, het schip *de Anna*, Kapt. Taet (naar New-Castle), is dit zee terug gekomen.

In het Vlie niets binnengekomen.

Te Tersch. binnengekomen R. M. Buss, van Hull, als bijlegger naar Emden, D. H. Daniels, van Antwerpen, als bijlegger naar Emden, J. R. Oostra, van Dantzig.

De schepen *Bure*, Kapt. Meadows, is van het Z. O. rak, en *de Hoffnung*, Kapt. Buss, en *Goede Hoop*, Kapt. Oostra, van de reede in de haven gekomen.

Het schip *de Vrouw Anna*, Kapt. G. B. Lukje, met stukgoederen, van Hamburg naar Amsterdam, is, volgens een brief van Delfzijl van den 3 Nov., den vorigen dag op de Ems door het lage water aan den grond geraakt, doch oogenschijnlijk zonder schade weder vlot geworden, en dienzelfde dag aldaar aangekomen, om, na de lading onderzocht te hebben, met de eerste gunstige gelegenheid de reis binnen door voort te zetten; in geval hetzelve door de ingevallen strenge vorst daarin verhinderd mogt worden, zoude men een gedeelte der lading, bestaande in eene partij boekweit, op eene zolder opslaan.

Het schip *de Vrouw Tuhmegha*, Kapt. A. K. Braam, van Dantzig naar Amsterdam, den 28 Nov. te Rendsburg aangekomen, heeft, na door het lage water opgehouden te zijn, den 2 Dec. de reis vervolgd.

Het schip *Ewald und Bertha*, Kapt. M. P. Marmusen, van Amsterdam naar Riga, is den 28 Nov. ter reede van Kopenhagen binnengeloopen.

Volgens een brief van Montrose van den 30 Nov., was dien dag bij Boddin verongelukt een schip, zoo men gist het schip *Hart*, Kapt. A. Carlisle, van Glasgow naar Rotterdam, het volk was vermoedelijk daarbij verdronken, zijnde de boot alsdan, benevens eenige balen pluimgoed, alaar aangespoeld.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam den 7 December 1839.

Nederlanden.	Gebl.		Pruissen.	Gebl.	
Werkel. Schuld 2½ pC.	52¼	52⅝	Geldl. te *Lond.* 4 pCt.	—	—
Dito 5	98⅝	99	Aandeelen van dito	—	—
Ulg.			Spanje.		
Kaas-Biljetten	24¼	22⅝	Nieuwe Rdd. 5 pCt.	22½	22⅝
Amst. Syndic. 4½	94	94½	Dito Obligatien		
3½	—	—	Dito passive		
Hand.-Maats. 4½	167½	168	Dito uitgeset		
Nieuwe dito 2½	—	—	Coupons 1 *Nov.*		
Aandl. H. Spoorw.	—	—	Oostenrijk.		
Rijn-Spoorw. 4½	—	—	Obl. *Gott & C°.* 5 pCt.	—	—
Frankrijk.			Certificaten 2½	—	—
Inscr. Grb. 5 pCt.	—	—	Rente-Metalliek 5	—	—
— Do. — 5	—	—	Idem 3	—	—
Rusland.			Dito te *Lond.* 5	—	—
Gb. *H. & C°.* 1798 5 pCt.	—	—	Bank-Akticn. 3	—	—
— 1822 5	—	—	Napels.		
Int. en Certif. 6	68	68½	Certificaten 5 pCt.	—	—
— 4½	98½	98⅝	Dito te *Napels* 5	—	—

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN.

Donderdag den 5 December 1839.

Van 38 tot 38 guiden.

GRONINGEN den 5 December. Ter vervulling van de vacature, welke door het danken van Ds. *A. Ruppe* aan het *Leer* voortduurt, is gisteren, door den Broeder Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier, gemaakt het navolgende *tweetal* Predikanten: *G. C. Theden van Velzen*, thans Predikant te Utrecht; *C. van Bilderdijk*, te Wadningsveen; *J. E. de Ruyter*, tans Predikant te Rooden, te Nijmegen; *A. Fonken*, te Oostwold; *J. J. Wetzlar*, te Leeuwarden; *P. Verwey*, te Winschoten; *J. D. Eddes*, te Helmond; *E. H. Sloet*, te Bonda; *H. C. van der Zijden*, te Zaandijk; *Wetzlar*, te Harlingen; *I. Hoek Lzn.*, te Middelburg en Vlissingen, te stoelen.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Onder Directie van J. Blanchard en W. A. Bingley. Op *Donderdag* 12 *December* 1839. De NEVEN, *Blijspel* in 4 Bedrijven. — Nr hetzelve: Het MIDDAGMAAL VAN MAGDALENA, of DE SCHOTEL MET OOREN, *Blijspel met Zang*.

Donderdag ten HEN UUR.

Gevoelig voor de menigvuldige blijken van deelneming bij het voor mij smartelijk overlijden mijner geliefde Echtgenoot, betuig ik hiermede aan Vrienden en Bekenden mijnen hartelijken dank.

LEYDEN, 9 December 1839. J. C. NAUTA.

Ten Kantore van NATHANS, te Leyden, zijn nog te bekomen: HEELE en GEDEELTEN van KOOP-LOTEN voor de 179ste Kon. Ned. *Loterij*, waarvan de *Eerste Klasse* begint te trekken op Heden.

GEBROEDERS STRAUSS,

Gezigtkundigen aan het Hof van Pruissen, uit AKEN,

Berigten bij deze, dat zij hier te *Leyden* wederom aangekomen zijn met een allernitmuntendst Assortiment *Wollastonsche* CONSERVATIE-BRILLEN, voor bijziende en zwakke gezigten, en ook zeer gemakkelijke Brillen voor Dames en voor het Speeuwlicht; alsmede Brillen om bij het lamplicht geheel fijne werken te maken, zonder de oogen te vermoeijen. Daar hunne *Wollastonsche* Oogenglazen voordeelig genoegzaam alhier bekend zijn, zoo hopen bovengenoemde ook ditmaal met een talrijk bezoek vereerd te worden.

Verder verkoopen zij alle soorten van groote en kleine Verrekijkers en Tooneelkijkers, waarmede men verre en korte afstanden zien kan; enkele en dubbele Tooneelkijkers, naar den laatsten smaak; Vergrootglazen, Mikroskopen en alles wat hiertoe behoort.

Hun Logement is in *de Zon*, op de Breedestraat. Het Magazijn zal van des morgens 9 tot 5 ure des namiddags geopend zijn. Hun verblijf zal maar eenige dagen duren. Zij zijn ook te ontbieden.

*** Om gedurende één dag per week eenen Speeltuin, zonder Moestuin, te bewerken en in orde te houden, verlangt men, tegen het genot van vrije Woning, een bekwaam gehuwd TUINMAN, zonder Kinderen of een VRIJ GEZEL. Adres *in persoon* bij J. HOLTZ, Mr. *Timmerman*, op de Haarlemmerstraat te Leyden.

*** TE HUUR of TE KOOP: Een hecht, sterk en welgetimmerd HUIS, staande op één der fatsoenlijkste standen binnen Leyden, voorzien van zeven Behangen Kamers, alle met Stookplaatsen, voorts Meidenkamer, Keuken, Kelder, Regen- en Putwaterspomp, Binnenplaats, Tuin, Vliering, Droog- en Turfzolder, en verdere Commoditeiten. Te bevragen bij C. NOEST en A. VAN DER LAAKEN, Mrs. *Timmerman*, op de Hoogewoerd, Wijk VII N°. 809, te Leyden.

*** Men is van meening aanstaande Donderdag den 12 December 1839, publiek te Verkoópen, op het *Donderdag Etshuis*, op de Hoogelandsche Kerkgracht binnen Leyden: Een BROMMER-KOETSIE op Drijk-Veeren, en een DITO op Riemen, een CALESCH voor een en twee Paarden, een CARIJKEL en ook eenige TUIGEN en STAL-GEREEDSCHAPPEN.

De Verkooping van de Rijtuigen zal beginnen des morgens ten 11 ure.

*** VRIJWILLIGE VERKOOPING.

Op Zaturdag den 14 December 1839, des avonds ten zes ure, zal men in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen Leyden, publiek doen Veilen en Verkoopen:

N°. 1. Een HUIS en ERF, waarin 5 Behangen en een onbehangen Boven- en Beneden-Kamers, Keuken, Kelder, Binnenplaats, Droog- en Turfzolders en verdere Commoditeiten; staande en gelegen binnen Leyden, op de Breedestraat, aan den hoek der Plaatsteeg, Wijk 4 N°. 284. N°. 2. Een DITO, staande en gelegen als voren op de Middelstegracht, Wijk 7 N°. 632. N°. 3. Een SPEELTUIN, met Koepel en Keuken, gelegen buiten de Koepoort, onder Soetgrwoude, aan het einde der Bloemmiste Laan, groot 8 Roeden en 47 Ellen. En N°. 4. Een DITO, gelegen als voren, in de Witte Laan, mede met Koepel en Keuken; groot 8 Roeden en 93 Ellen.

Het eerstgemelde Huis zal kunnen worden bezigtigd, tegen overgifte van een Toegang-Billet aan een der Notarissen, op Woensdag en Donderdag van 12 tot 2 uren, en de overige Percelen op den dag der Verkooping, van 10 tot 2 uren.

Zijnde inmiddels nadere Informatiën te bekomen ten Kantore van de Notarissen A. ZUURDEEG en A. WIJNSTROOM, te Leyden.

*** VRIJWILLIGE VERKOOPING op Zaturdag den 14 December 1839, des avonds ten vijf ure, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen Leyden, van: 1°. Een groot, ruim, hecht, sterk en zeer welgetimmerd HUIS en ERF, voorzien van een breeden Marmeren Gang, negen Behangen Boven- en Beneden-Kamers, waronder Zijkamer en Solder, meest alle met Stookplaatsen, voorts Keuken, Kelders, zeer groote Droog- en Turfzolder, Provisie- en Bierkelder, Hangvlieringen, Binnenplaats, Tuin, Vlieringen en verdere Commoditeiten, staande en gelegen te Leiden, aan de Westzijde der Rijngracht, Wijk IV N°. 585 en 586. 2°. Een HUIS en ERF, waarin de *Kramkokkerij* van oudts met goed succes is uitgeoefend en hog voortgezet, met dezelfs fraaie Winkel, Korenzolders, en verdere Vertrekken en Commoditeiten; te Leiden aan de Noordzijde der Hoogewoerd, aan den hoek der Rijnstraat, met een PAKHUIS en ERF, in dezelfde Straat, Wijk III N°. 347 en 348, zoo 3°. Een HUIS en ERF, te Leiden aan de Westzijde der Koepoortsgracht, Wijk II N°. 76, 4°. Een HUIS en ERF, te Leiden aan de Oostzijde van de Rijnsburgergracht, tusschen de Vergerstraat en de Haven, Wijk VIII N°. 90, 5°. Een SPEELTUIN, met daarop Speelhuis met Welwaterspomp en verder Getimmerte, aan de Haagsche Trekvaart, buiten de Witte Poort der Stad Leiden, onder Soetgrwoude. En 6°. (*Met Reserve van Verlof*) Een HUIS en ERF, te Leiden aan de Oostzijde der Rijnsburgergracht, tusschen de Veerge- en Groene Steegen, Wijk VIII N°. 9.

De voorschreven Percelen kunnen worden bezigtigd op Dingsdag en Donderdag in de week der Verkooping, van des middags twee tot drie ure, mits vooraf bekt wordende, N°. 4. op den dag der Verkooping, en de overige Huizen en Erven dagelijks van 10 tot 2 uren.

Zijnde nadere Informatien te bekomen ten Kantore der Notarissen MULLER, te Leiden.

*** Op Zaturdag den 14 December 1839, des avonds ten zes ure, zal men in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen Leyden, publiek doen Veilen en Verkoopen:

Eene extraordinaire fraaije en welgelegene BUITENPLAATS, genaamd *Oud-Meerburg*, bestaande in veel zwart opgaand Hoogeen en Jongeleeg Plantsoen, Moestuinen, Boomgaarden en de daarneven gelegene Landerijen, met de hechte, sterke en welgetimmerde HERENHUIZING, voorzien van zes Beneden- als Bovenkamers, alsen Behangen, Meidenkamer, Mangelkamer, Keuken, Kelders, Stallingen, Koetshuis, Zolderingwoning, Schuur, Schuitenhuis en verdere Getimmerten; alsmede een welgelegene BOERENPLAATS, met Moestuin en Boomgaard, aan de GROND van de genaamde Heerengracht, *Bedorp*. Alles gelegen aan den Hoogen Rijndijk, onder Soetgrwoude, nabij de stad Leyden.

Dezelve bij Liefhebbers gespecificeerd, zullende gemelde Percelen op den 14den December 1839 dagelijks te zien zijn, ongezonderd den Zaturdag, in nadere Informatie te bekomen ten Kantore van den Notaris H. KOKES, te Leyden.

*** Op Maandag den 16 December 1839, des voormiddags ten 9 ure, zal men op de Buitenplaats *Oud Meerburg*, aan den Hoogen Rijndijk, onder Leyderdorp, publiek Vellen en Verkoopen, [illegible] gemaakte BARQUCHETTE, een BROMMER-KOETSIE, een KOETSCHUITJE, een PAARD, oude KOETS- en KONINGSTREUSJAP, [illegible] Paarden-Tuigen, [illegible] Spiegelglazen, Brandspiegel, een Porcelein Tafelservies, Engelsch Aardewerk, Koper, Tin, Blik- en Houtwerk. Zijnde te zien Vrijdag en Zaturdag voor de Verkooping.

*** PUBLIEKE VERKOOPING [illegible] in het *Logement* [illegible] op Maandag den 16den December 1839, des voormiddags ten 9 ure, en des namiddags ten 2 ure. Van eenige meer, of minder Zeldzame KLEEDINGSTUKKEN.

*** Door E. en H. NOOTEN, te *Rotterdam*, zijn heden uitgegeven en verzonden:

ALMANAK voor DIENSTBODEN.

Onder Redactie van Mevr. VAN HEERDEN, geb. de Vlieger.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.